

Ang Sulat ni Pablo kay

Tito

Ang Pang-una nga Hambay

Ini nga libro hay gingsulat ni Apostol Pablo para kay Tito. Gingsulat ini ni Pablo siguro mga A.D. 63-65 kag pareho ang tyempo nga gingsulat ang Una nga Sulat kay Timoteo. Ang Una kag Pangaduha nga Sulat ni Pablo kay Timoteo kag kay Tito hay kaibahan ng ginatawag nga ‘Mga Sulat para sa Pastor’.

Si Tito hay isa nga bukon Judio (Galacia 2:3) kag nagtuo kay Hesu-Kristo sa lugar ng Antiyok. Kilaya gid siya ni Pablo kay magkaibahan sinda sa pagserbisyo sa Ginoo ning mga kinse años o subra pa. (Galacia 2:1; 2 Korinto 8:23) Gingpakusog ni Tito si Pablo kag ang iya mga kaibahan. (2 Korinto 2:13, 7:6) Ginhambay ni Pablo sa iya nga ipadayon ang pagpangità ning bulig para sa mga pobre. (2 Korinto 8:6) Kag si Tito hay masinundanon sa Dios kag mapinalanggaon sa mga kauturan nga nagaserbisyo sa iglesya. (2 Korinto 8:16-17; 12:18)

Gingsulatan siya ni Pablo kay ang iglesya sa Krete hay may mga bagay nga wayà pa natatapos. Ining matag-od nga sulat ni Pablo hay natungà sa tuyo ka parte. Una, ang pagsugò para sa mga miyugdumaya ng mga nagatuo parti sa maayo nga pagkabuhì, lalò na sa atubangan ng mga taga-Krete nga malain ang inda batasan nga: ‘...Ang mga taga-Krete hay mga pusong, mapintas pareho ng hayop, tamad kag makagod.’ (1:12) Pangaduha, ang pagpanudlò sa mga miyembro parti sa maayo nga pamatasan kag sa paghimò ning maayo nga mga bagay: maging maayo sa isigkatawo, paglikaw sa gulo kag pagdibati sa pagpanudlò. Kag pangtuyo, hay ang pagpaandam sa salà nga mga pagpanudlò.

Ang mga Suyod

- I. Ang Pagpangamusta (1:1-4)
- II. Ang Trabaho ni Tito nga Dapat Tapuson (1:5-3:11)
 - A. Ang Pagpili ng mga Miyugdumaya (1:5-9)
 - B. Ang Pagsabyaw sa mga Nagatudlò ning Salà (1:10-16)
 - K. Ang Pagpanudlò ng Miyugdumaya sa Iglesya (2:1-3:8)
 - i. Ang Tamà nga Pagpanudlò sa mga Nagatuo (2:1-10)

ii. Ang Basihan ng Maayo nga Pagkabuhì (2:11-14)

iii. Ang Pagpanudlò parti sa Paghimò ning Maayo (2:15-3:2)

iv. Ang Kaluwasan paagi sa Grasya ng Dios (3:3-8)

D. Ang Paandam sa mga Nagapakasalà (3:9-11)

III. Ang Katapusan nga mga Bilin kag Pagpangamusta (3:12-15)

Ang Pagpangamusta

1 ¹ Ako si Pablo miyugserbisyo ng Dios^a kag apostol^b ni Hesu-Kristo. Gingsugò ako sa mga gingpili ng Dios para palig-unon ang inda pagtuo kag agud itudlò ang kamatuuran kung pauno ang pagkabuhì sa kabubut-on ng Dios. ² Agud paagi diri, magkaigwa sinda ning paglaom sa kabuhì nga wayà katapusan nga gingpromisa ng Dios bago pa ginghimò ang kalibutan, kay ang Dios wayà nagapinusong. ³ Kag sa tamà nga tyempo, iya gingpasayod ang Maayo nga Balità nga gingsalig sa akon, tapos ginawali ko sa mga tawo. Gingpili ako para magwali sunò sa sugò ng Dios nga aton Manluluwas. ⁴ Nagapangamusta ako sa imo Tito, ikaw nga akon ungà kay nagatuo ka da pareho sa akon. Kabay pa nga mabaton mo ang grasya kag ang katawhayan halin sa Dios nga Amay kag kay Kristo Hesus nga aton Manluluwas.

Ang Pagpili ng mga Miyugdumaya

⁵ Ang rason kung basì gingbilin ko ikaw dirà sa Krete, agud ang mga bagay nga wayà pa matapos hay dapat imo ibutang sa tamà. Kahinangyan magbutang ka ning mga miyugdumaya sa kada lugar nga may mga nagatuo, pareho ng akon mga gingsugò sa imo. ⁶ Ang imo pilion dapat wayà ning kapintasan nga makità, isa lang ang asawa. Ang iya mga ungà hay nagatuo sa Dios, bukon masuwayon kag indì magpinabuang sa inda ginahimò. ⁷ Kahinangyan ang miyugdumaya hay wayà kapintasan nga makità kay gingsaligan siya ng Dios nga magdumaya sa mga nagatuo. Bukon siya hambugon, mahangiton, manginginom, mapintas kag hakog sa kuwarta. ⁸ Kundì

^a1:1a Sa Griego, hay ulipon ng Dios ang gusto hambayon, ang tawo nga nagaserbisyo nga masinundanon gid sa Dios.

^b1:1b Ang apostol hay representanti ni Kristo nga gingpili ng Dios kag gingtaw-an ning otoridad para magpamatuod kay Kristo.

madiparahon siya sa mga bisita, mahilig sa maayo, magkabuhi ning tamà, matarong, malimpyo ang tagipusuon, antigo magpugong sa kaugalingon.⁹ Kag kahinangyan ang miyugdumaya hay matibay sa kamatuuran nga gingtudlò sa iya. Agud puydi da niya mapakusog ang mga nagatuo paagi sa maayo nga pagpanudlò kag maipakità niya sa mga nagakuntra nga salà ang inda gingtudlò.

Ang Pagsabyaw sa mga Nagatudlò ning Salà

¹⁰ Ang rason kung basì ginahambay ko ini sa imo kay madamò gid nga mga tawo ang nagakuntra sa kamatuuran, nga nagatudlò ning wayà puyos kag miyugpangluko, lalò na ang nagasunod sa ritwal ng Judio.^c ¹¹ Kahinangyan paparahon mo ini nga mga tawo sa pagpanudlò ning bukon tamà kay nagulo na ang pagtuo ng bilog nga mga panimayay. Ang gusto ninda hay mangwarta paagi sa pagdinayà. ¹² Isa sa inda kaibahan nga ginakilaya ng iya mga kasimanwa sa Krete nga miyugbalità ng mensahi ng Dios, ang naghambay parti sa inda, “Ang mga taga-Krete hay mga pusong, mapintas, tamad kag makagod.” ¹³ Ini nga pamatuod hay masasaligan. Nganì kahinangyan hambayan gid sinda, basì sa tyad ini nga paagi ang inda pagtuo hay maging tamà kag magakusog. ¹⁴ Agud indì ninda panginanuhon ang mga isto-istorya ng Judio kag ang mga kasuguan nga himo-himò lang ng mga tawo^d nga nagtalikod na sa kamatuuran. ¹⁵ Tanan nga bagay hay malimpyo sa mga tawo nga malimpyo ang tagipusuon.^e Pero wayà ning malimpyo sa mga tawo nga mahigkò kag wayà nagatuo kay ang inda isip kag konsinsya hay mahigkò. ¹⁶ Ginahambay ninda nga kilaya ninda ang Dios, pero indì ini makità sa inda mga ginahimò. Sinda hay makauugot kag matugas ang uyo, nganì indì ninda kaya maghimò ning abir ano nga maayo.

^c1:10 Sa Griego hay mga tawo nga nagasunod sa layi ng pagpaltak, gusto ninda magsunod sa kasuguan ni Moises kaysa matuod nga gusto hambayon ng kasuguan.

^d1:14 Madamò ang mga kasuguan ng Judio parti sa mga pagkaon kag mga gamit sa bayay nga ginabilang nga limpyo o mahigkò. Pero hambay ni Hesus, bukon ang mga pagkaon o mga gamit kundì ang mga malain nga halin sa tagipusuon ang nagapahigkò sa tawo. Basaha sa Marcos 7:14-23; Colosas 2: 20-22.

^e1:15 Ang gusto hambayon, sa mga tawo nga malimpyo ang tagipusuon sa atubangan ng Dios, sa ritwal wayà ning pagkaon o mga bagay nga mahigkò o ginabawal.

Ang Tamà nga Pagpanudlò sa mga Nagatuo

2¹ Pero ikaw Tito, kahinangyan ihambay mo ang tamà kag maayo nga pagpanudlò. ² Laygayan mo ang maguyang nga mga lyaki nga magpugong sa inda mga kaugalingon, magkabuhì ning tamà para tahuron ng mga tawo kag magkabuhì ning tamà. Kahinangyan makusog ang inda pagtuo. Dapat sinda mahigugmaon kag matiniison. ³ Imaw da ang maguyang nga mga babayi, tudluan mo sinda nga kahinangyan magkabuhì sundò sa kabubut-on ng Dios. Bukon sinda tsismusa, bukon buratsa, kundì magtudlò sa iban kung ano ang maayo, ⁴ agud matudluan da ninda ang mga batà nga babayi kung pauno higugmaon ang inda asawa kag mga ungà, ⁵ kag kung pauno magkabuhì ning tamà, pauno maging malimpyo ang tagipusuon, mahugod sa bayay, mabuot sa isigkatawo kag masinundanon sa inda asawa. Kung ipangabuhì ninda ini nga mga batasan, wayà ning malain nga maihambay kuntra sa hambay ng Dios nga aton ginatudlò. ⁶ Laygayan mo da ang mga batà nga lyaki, tudluan mo kung pauno magkabuhì ning tamà.

⁷ Ikaw, maging maayo ka nga halimbawà sa inda, parti sa tanan nga imo ginahimò. Kahinangyan ginapangabuhì mo ang imo ginatudlò kag ginataw-an mo ini ning importansya. ⁸ Siguraduhon mo gid nga tamà permi ang imo ginatudlò kag wayà ning salà nga makikità sa aton agud mapapahuyà ang mga nagakuntra kay wayà gid sinda ning maihambay nga malain sa aton.

⁹ Ang mga ulipon naman hay dapat gid magsunod sa tanan nga ginagusò ng inda amo agud malipay ang inda amo. Kag ang mga ulipon indì magsinabat, ¹⁰ indì sinda magpangupit, kundì ipakità ninda nga sinda hay mapipiyahan kag maayo, para makità ng mga tawo nga kaayo ang aton ginatudlò parti sa Dios nga aton Manluluwas.

Ang Pagpanudlò parti sa Paghimò ning Maayo

¹¹ Kay gingpakità ng Dios sa tanan nga tawo ang iya grasya nga nagatao ning kaluwasan. ¹² Kag gingtudluan kita nga magtalikod sa malain kag sa kalibutanon nga hilig. Kahinangyan magkabuhì kita sa ini nga kalibutan nga antigo magkabuhì ning tamà, matarong kag nagasunod sa kabubut-on ng Dios. ¹³ Imaw ini ang aton himuon, mintras ginahuyat naton ang malipayon nga adlaw nga aton ginalauman. Adto hay ang pagbalik ng aton Manluluwas nga

si Hesu-Kristo, nga mahimayaon kag makagagahom nga Dios.

¹⁴ Gingtao niya ang iya kabuhì para sa aton, agud makaluwas kita sa tanan nga gahom ng kasal-anan kag malimpyo kita para maging iya mga tawo, nga ang gusto gid hay maghimò ning maayo.

¹⁵ Ini nga mga bagay, hay itudlò mo sa mga nagatuo, pakusugon mo ang inda tagipusuon, sabyawon mo kung kahinangyan kay igwa ka ning otoridad. Ayaw magpadaog-daog sa iban nga mga tawo.

3 ¹ Tito, ipadumdom mo sa mga nagatuo nga kahinangyan magpasakop kag magsunod sinda sa gobyerno kag mga pinunò. Kag dapat sinda maging alisto sa paghimò ning bisan ano nga maayo. ² Dapat indì sinda maghambay ning malain sa inda isigkatawo o magpang-away, kundì kahinangyan nga mabuot sinda kag maluluy-on sa tanan nga tawo.

Ang Kaluwasan paagi sa Grasya ng Dios

³ Nang una, wayà kita makasayod sa kamatuuran kag masuwayon sa Dios. Nganì gingpatayang kita ng mga tawo kag ging-ulipon ng aton malain nga mga hilig ng lawas kag ng kalibutanon nga kalipay. Nagkabuhì kita sa malain nga panghunàhunà kag pagkaili sa isigkatawo. Nahangit sinda sa aton kag nahangit da kita sa inda. ⁴ Pero nang gingpakità ng Dios nga aton Manluluwas ang iya kaayo nga kabuot kag paghigugmà, ⁵ gingluwas niya kita bukon paagi sa aton mga nahimò nga matarong, kundì sa iya kaluoy. Kita hay naluwas paagi sa paglimpyo ng Espiritu Santo nga kung sa diin natawo kita liwat kag gingtaw-an ning bag-o nga kabuhì. ⁶ Abunda nga gingbubò ng Dios ang Espiritu Santo sa aton, paagi kay Hesu-Kristo nga aton Manluluwas, ⁷ para maging matarong kita sa panirò ng Dios paagi sa iya grasya. Nganì sigurado gid nga maging miyugpanublì kita ng kabuhì nga wayà katapusan. ⁸ Ini nga hambayanon hay matuod. Gusto ko nga ihambay mo gid permi ini sa mga nagatuo sa Dios agud sinda hay makapaino-ino kung pauno ang paghimò ning maayo. Ini hay kaayo gid kag makakabulig sa kada isa.

Ang Paandam sa mga Nagapakasalà

⁹ Tito, likawi ang binuang nga mga diskusyon kag listahan ng mga kalulo-lulohan, mga pagdibati kag pag-inaway tungod sa kasuguan. Indì ini makakabulig sa aton pagtuo kag wayà ning puyos. ¹⁰ Kung may tawo dirà nga imaw ang ginahalinan ng pagkabuyag-buyag ng mga nagatuo, kahinangyan sabyawon mo siya ning isa hasta sa duha

ka beses. Kag kung indì siya magpati, ayaw na magpakigkaibahan sa iya, ¹¹kay sayod mo inà nga hay malain na ang batasan kag nagapinakasalà gihapon. Siya hay nahusgahan na paagi sa iya malain nga ginahimò.

Ang Katapusan nga mga Bilin kag Pagpangamusta

¹²Pakaraon ko dirà si Artimas o si Tiquico^f sa imo. Kung ang isa sa inda hay mag-abot dirà, tinguhaon mo nga magpakigkità sa akon sa Nikopolis, kay nakadisisyon na ako nga didto magtinir hasta nga matapos ang tiglalamig. ¹³Buligan mo gid sina Apolo kag Sinas nga abugado sa inda pagbiyahe agud indì sinda magkuyang sa tanan ninda nga kahinangyan. ¹⁴Tudlui ang aton mga kaibahanan nga gamiton ang inda oras sa paghimò ning maayo para makabulig sinda sa mga tawo nga nagakahinangyan, agud ang inda pagkabuhì hay may puyos.

¹⁵Tito, nagapangamusta sa imo ang tanan ko nga mga kaibahanan diri. Kamusta sa mga kauturan dirà nga nagahigugmà sa amon. Kabay pa nga ang grasya ng Dios yarà sa indo tanan.

^f3:12 Basaha sa Hinimò 20:4; Colosas 4:7; Efeso 6: 21; 2 Timoteo 4: 12.